

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023 (obligatoriu)
Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane

Cifrul proiectului 20.80009.1606.10,

Proiectul "*Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane*" Cifrul proiectului: 20.80009.1606.10, reprezintă o incursiune în domeniul celor mai valoroase cercetări științifice ce stau la baza asigurării asistenței psihologice cu referire la prevenție/profilaxie, evaluare/diagnostic, intervenție în învățământul general din perspectiva abordărilor societale contemporane. Sintetizând rezultatele obținute menționăm următoarele:

Serviciul psihologic, ca component al sistemului educațional din Republica Moldova, trebuie privit ca un factor determinant în vederea susținerii procesului de dezvoltare a personalității elevului, care se concentrează pe următoarele aspecte: prevenție/profilaxie, evaluare/diagnostic și intervenție/dezvoltare psihologică. Asigurarea activității psihologice eficiente în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane este determinată de amploarea studierii dimensiunilor structurale a conceptelor psihologice pentru domeniile: cognitiv, afectiv și psihocomportamental.

Problemele societale contemporane denotă un caracter global și complex, influențând asupra asigurării activității psihologice în învățământul general.

Experiențele internaționale cu referire la activitatea psihologică studiate (Belgia, Belarusia, Bulgaria, Canada, Cehia, Slovacia, Coreea de Sud, Elveția, Estonia, Letonia, Lituania, Finlanda, Franța, Germania, Israel, Italia, Japonia, Marea Britanie, Olanda, România, Rusia, Singapore, Spania, Ucraina, Ungaria) denotă caracteristici care necesită valorificate, pentru asigurarea activității psihologice eficiente în sistemul de învățământ general din țara noastră.

Analiza problemelor activității serviciului psihologic din țară și experiențele existente în acest domeniu sugerează necesitatea creării unei structuri, care să gestioneze în mod centralizat activitatea psihologilor din țară, inclusiv a celor din sistemul educațional; a unor baze de date experimentale cu privire la situația actuală și nevoile beneficiarilor din învățământul general; schimbări continue prin implicarea amplă, complexă în următoarele domenii de activitate: prevenție / profilaxie; evaluare /diagnostic; intervenție / dezvoltare.

Dimensiunile valorificate în studiile inițiate sunt la nivel general pentru *managementul* asigurării activității psihologice; reprezentarea socială a profesiei psihologului școlar; solicitările organizaționale în activitatea psihologului școlar, iar la nivel specific pentru: domeniul cognitiv: memoria, gândirea, limbajul (procese psihice cognitive) elevului, atenția (fenomen psihic) elevului; domeniul afectiv: afectivitatea elevilor; domeniul comportamental: adaptarea psihologică și socială a elevului; valorificarea potențialului comunicării; comportamentul antisocial al elevului; dezvoltarea sferei relaționale a elevilor; motivația elevului; depășirea situației de criză, conflict și risc la elevi; resursele personale ale elevilor.

Modelele teoretico-conceptuale propuse vizează modul de elaborare a programelor de intervenție psihosocială în instituțiile educaționale, cu aplicații specifice contextului local și în funcție de „solicitările organizaționale multiple” din cadrul unei instituții, fiind analizat modul de aplicare a cunoașterii din domeniul psihologiei organizaționale în cadrul activității psihologice în sistemul de învățământ general, din perspectiva abordărilor societale contemporane și a specificului contextului local.

Fundamentele teoretice determinate în procesul cercetării au permis proiectarea metodologiilor cu referire la asigurarea activității psihologice în sistemul de învățământ general pe domeniile: afectiv, psihocomportamental, cognitiv din perspectiva ce vizează prevenția/profilaxia; evaluarea/diagnosticul; intervenția / dezvoltarea

Bazele de date obținute în urma experimentării și validării metodologiilor pe domeniile nominalizate au scos în evidență metode și procedee de prevenție, evaluare și intervenție psihologică, care au condus la elaborarea ghidurilor metodologice, contribuind la asigurarea modalităților de prevenire și gestionare a riscurilor psihosociale la elevi.

Determinarea și promovarea direcțiilor fundamentale de *prevenție, evaluare și intervenție psihologică* orientate spre dezvoltarea sferei relaționale, adaptării, comunicării, cognitive, a resurselor personale, afectivității și comportamentului pro social la elevii din sistemul de învățământ general în aspect socio-psiho- pedagogic, vor contribui la extinderea corelației dintre aceste fenomene și procesul învățării, favorizând astfel, dezvoltarea generală și progresivă a elevilor inclusiv și celor cu cerințe educative speciale.

Identificarea metodologiilor de aplicare a surselor digitale în activitatea psihologului școlar, elaborarea sugestiilor privind crearea bibliotecii electronice, păstrarea rezultatelor obținute în urma evaluărilor și prezentarea rapoartelor pentru psihologi; programelor computerizate pentru dezvoltarea psihologică a elevului pe care psihologul poate să le aplice în practică; elaborarea sugestiilor privind aplicarea filmelor CD în activitatea de consiliere psihologică, etc., vor contribui la perfecționarea și îmbunătățirea activității psihologului din învățământul general.

Diseminarea rezultatelor cercetării a fost reflectată în: 4 monografii colective; 1 monografie monoautor; 3 ghiduri metodologice; articole științifice în reviste și materialele conferințelor naționale și internaționale; seminare, cursuri de formare, emisiuni TV, etc.

The project "Theoretical and methodological bases of ensuring of the psychological activity in the general education system from the perspective of contemporary societal approaches" Project number: 20.80009.1606.10, represents an incursion into the field of the most valuable scientific research that is the basis of psychological assistance with reference to prevention/prophylaxis, assessment/diagnosis, intervention in general education from the perspective of

contemporary societal approaches. Summarizing the obtained results, we mention the following:

The psychological service, as a component of the educational system of the Republic of Moldova, must be seen as a determining factor in order to support the development process of the pupil's personality, which focuses on next aspects: prevention/prophylaxis, assessment and intervention/psychological development. The ensuring of an effective psychological activity in the general education system from the perspective of contemporary societal approaches is determined by the extent of studying the structural dimensions of psychological concepts for the domains: cognitive, affective and psychobehavioral.

Contemporary societal problems denote a global and complex character, influencing the provision of psychological activity in general education.

International experiences with reference to psychological activity studied (Belgium, Belarus, Bulgaria, Canada, Czech Republic, Slovakia, South Korea, Switzerland, Estonia, Latvia, Lithuania, Finland, France, Germany, Israel, Italy, Japan, Great Britain, Netherlands, Romania, Russia, Singapore, Spain, Ukraine, Hungary) denote characteristics that need to be exploited, to ensure effective psychological activity in the general education system in our country.

The analysis of the problems in the activity of psychological service in the country and the existing experiences in this field suggest the need to create a structure to centrally manage the activity of psychologists in the country, including those in the educational system; of some experimental databases regarding the current situation and the needs of beneficiaries in general education; continuous changes through extensive, complex involvement in the following fields of activity: prevention / prophylaxis; evaluation / diagnosis; intervention / development.

The dimensions capitalized in the initiated studies are at a general level for the *management of the assurance of psychological activity; the social representation of the school psychologist profession; the organizational demands in the activity of the school psychologist*, and at a specific level for: the cognitive domain: memory, thinking, language (psychological cognitive processes) of the pupil, attention (psychic phenomenon) of the student; affective field: students' affectivity; the behavioral field: the psychological and social adaptation of the student; harnessing the potential of communication; the student's antisocial behavior; the development of the students' relational sphere; the student's motivation; overcoming the situation of crisis, conflict and risk in students; students' personal resources.

The proposed theoretical-conceptual models refer to the way of developing psychosocial intervention programs in educational institutions, with applications specific to the local context and according to the "multiple organizational demands" within an institution, being analyzed the way of applying of the knowledge in the field of organizational psychology within psychological activity in the general education system, from the perspective of contemporary societal approaches and the specifics of the local context.

The theoretical foundations determined in the research process allowed the design of methodologies with reference to the provision of psychological activity in the general education system in the fields: affective, psychobehavioral, cognitive from the perspective of prevention/prophylaxis; evaluation/diagnosis; intervention/development.

The databases obtained as a result of the experimentation and validation of the methodologies in the nominated fields highlighted methods and procedures of prevention, assessment and psychological intervention, which led to the development of methodological guidelines, contributing to the provision of ways to prevent and manage psychosocial risks in students.

Determining and promoting the fundamental directions of *prevention, evaluation and psychological intervention* oriented towards the development of the relational sphere, adaptation, communication, cognitive, personal resources, affectivity and pro-social behavior of the pupils from the general education system in socio-psychopedagogical aspect, will contribute to the expansion of the correlation between these phenomena and the learning process, thus favoring the general and progressive development of pupils including those with special educational requirements.

Identifying the methodologies for applying digital sources in the activity of the school psychologist, developing suggestions regarding the creation of the electronic library, keeping the results obtained from the evaluations and presenting reports for psychologists; computerized programs for the psychological development of the pupils that the psychologist can apply in practice; the development of suggestions regarding the application of CD films in the activity of psychological counseling, etc., will contribute to the improvement and improvement of the activity of the general education psychologist.

The dissemination of research results was reflected in: 4 collective monographs; 1 single author monograph; 3 collective methodological guidelines; scientific articles in journals and materials of national and international conferences; seminars, training courses, TV shows, etc.